

DUNA VIDÉKE

(PAKSI LAPOK)

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési feltételek:

Egy évre 6 frt — kr.
 Hat hátra 3 frt — br.
 Három hátra 1 frt 50 kr.

Előzetem pénzszámláival
 költözik.

Egyes számkok 12 kéjjával kas-
 batak a kiadói iratolabaa.

Megjelenik minden hetfőn.

Hirdetések feltételek:

Mezei Antal, Goldberger A. V.
 és Bukstein Barnát Budapesten.

Négyházas petítter egyezteté-
 seert 7 kr., kétszeriért 6 ha. Ubb-
 asztalozás kr. Anasztás.
 Bélyegzet mellett egy leltárat
 20 kr.

A nyelvtudás:
 minden négyzetűs személynar
 100 kr.
 Pénzárk beszéltetésben levő hadat-
 terek előfizetés: vagy a személynar
 hirdetésk tetemes díjkorlátolmányon
 reménylik.

Előfizetési feltételek.

A „DUNA VIDÉKE” (Paksi Lapok) előfizetési ára
 1888-ik évre:

Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 „ — „
Evnegyedre 1 „ 50 „

Községeknek és jegyzőknek:
 egész évre **csak 5 frt**; tanítók és ki-
 sebb iparosok részére **csak 4 frt**.

A kik az egész évi előfizetési pénzt
 egyszerre küldik be: azoknak két hirdetést díj-
 talanul közlünk s csak is a kincstári 30—30
 kr. bélyegilleték beküldését kérjük.

A kiadóhivatal.

Olvasókör,

Mindazon helybeli és vidéki előfizető-
 inknek a szerkesztőségi Olvasókör
 nyitva áll e hó 15-étől, a kik az előfize-
 tetési pénzeket pontosan befizetik vagy a
 szerkesztőnél, akár a könyvnyomdában. —
 A rendes előfizetőknek, legyenek azok
 helybeliek avagy a legtávolabbi vidékiek
 is — a szerkesztő Uri utcai három szo-
 baa helyiségeiben **teljesen díjtalanul**
 állanak rendelkezésükre a havi mulattató
 folyóiratok, gazdasági stb. szakmunkák,
 úgy a napi politikai és képes politikai
 napilapok. Midőn a helybeli és vidéki ér-
 deklődőket felhívjuk ezen szerkesztőségi
 áll. lános hírlapkiállítás élvezhetésére, azon
 reményünknek adunk kifejezést, hogy azt
 viszonyos őszinteséggel fogják látogatni.

A szerkesztőség.

1888.

Boldog új évet — kíván ma boldog-
 boldogtalan egymásnak s a legusgyobb

A „DUNA VIDÉKE” TÁRCZAJA.

Dalok.

I.

Szemeidbe ha pillantok, kedvesem
 Bennök égett érettem a szerelem;
 En is szerettelek nagyon tégedet,
 Érted oda adtam volna éltemet?

De rövid volt boldogságom élete,
 Oly rövid volt mint egy álom ihlete,
 Beborult az ég fölöttem azután.
 S most szívemben örök bú ül pazarán!

II.

Ne sirass már soha többé engemet,
 Ne nehezsíts még jobban a szívemet,
 Ugy is örök bú volt egész életem,
 A jó Isten tudja mennyit szenvedtem!

Búsultam is, keseregtem eleget,
 Melynél többet már kesergni nem lehet;
 Boldogságot magam sohse éreztem,
 Pedig csak mást boldogítani szültem!

III.

Eszaki hegytetőn
 Egy fenyő áll egy maga
 Őt borítja fehér leplevel
 A bércek jeges hava

Egy pálmáról álmodiak
 Mely keleti távolra

rész hinni akarja, hogy ez be is fog telje-
 sedni.

És csakugyan be fog teljesedni, ha
 népünk hozzá fog a munkához, ha meg-
 szokja a takarékoskodást, ha szigoruan
 megfogadja s ha meg is tartja e fogadását
 hogy külföldről nem vásárol, hogy a ha-
 szontalan, ringy-rongy osztrák árukat ki-
 tiltja házából s kizárólag a hazai ipart tá-
 mogatja, mint a hogy ma már hála az
 Isteni gondviselésnek, hála a hazafias gon-
 dolkozás menetnek — ezt sokan tessik; de
 még sem annyian, hogy ez által felvirrad-
 hatna reánk az a várva várt: boldog új év!

Mert hát az csak kába álom, azt re-
 ményleni, hogy hazánkra boldog új év haj-
 nala pirkadhasson mindaddig, míg milliók
 és milliókat küldünk a külföldre és Ausztri-
 ába szükségleteink beszerzéseért. . .

Az idők mostohasága nagyon rá ne-
 hezedett nemzetünkre. Mindenben általános
 pangás állott be s a mi mind ezt okozza,
 a gabnának és borainknak nincs árak; —
 nincs kereslet. — Ezt aztán megérzi az
 ipar és kereskedelem s — az adózók s
 meg az állam pénztár.

A beállott ilyen viszonyok visszaha-
 tással lesznek az egyesekre, a kik ebből
 kifolyólag fenn nem tarthatván magukat,
 — a vagyon gazdát cserél; de a többi
 okulván a szomorú példán, a még megma-
 radt, megmentett vagyont okaszerti kezelé-
 sel, takarékoskossággal fenntartja s családját
 is hasonló gazdálkodásra buzdítja.

E szomorú állapotok lesznek az új
 aera megteremtői, — a midőn az új nem-
 zedék nem fogja szégyenleni a munkát s
 a takarékoskosság áldásai mellett hozza ha-
 zánkra, a — boldog új évet.

Egyedül s némán kesereg
 Égető sziklafalon.

(Húna után)

Ormonde.

Bűn és bűnhődés.

Irta: CHALUPKA RESZÓ.
 Mikszáth Kálmánnak ajánlva.

A branyiezkői hegyláncz-bal partján, hol
 ma virágos kertek illatával és dűsan tenyésző,
 kövér földek kalász — hullámaival játsza paj-
 koskodó játékát az enyelgő szellő, — egykor
 őserdők sivar magánya terült el.

Mérföldekre terjedő hosszú — széles una-
 lom lebegett ólomosztrák szárnyain e vidék felett,
 kísérteties homály árnyékáb a takarva az áttör-
 hetetlen vadont, melynek titkaira oddig elő em-
 beri szem sugárnao esett.

Az ő s — erdőnek keleti oldalán egy kiss-
 folyócska kanyargott el — a Tárcaza.

Vadvirág szőtte partjai között, komor, lassú
 méltósággal bűmpölygött el az agg folyam vize
 a nyúl futású Hernád iszapos habjainhoz.

Patyolat könnyű, kristály-tiszta hullámai
 andalító csevegés közt locsolgatták a bús
 vadon mosolygó part falát; mélabús csevegésük
 belc — beleolvadt az erdő fának egyhangú éne-
 kébe s a hullám és a fa levél, a víz és a föld
 beszélt egy hosszú hosszú titok-
 zatos szép regét, talán egy alkárhözött multról,

Hazánk felett ez évben komor felle-
 gek is tornyosultak. Engedje a magyarok
 Istene, hogy ez szerencsésen legyen eltá-
 volítható. — Meglehet, hogy a legközelebb
 jövőben egy nagy, egy rettegett ellenség-
 gel kell megküzdenünk, a mi további ál-
 dezetokat követel hazánktól és pedig: vér-
 áldozatot.

Ha bár kevesen vagyunk, — de a
 megmérkőzésuél ott leszünk egy szálíg!

S onnét visszatérve: álljunk oda, a
 hova hivatásunk rendel s munkálkodjunk
 szorgalmasan családunk, hazánk és az em-
 beriség javáért; kidobva szívünkéből a gyü-
 lölet, az irigység legcsekélyebb csiráját is,
 — hisz' mind annyian emberek vagyunk,
 érző szívvel megáldva az isteni Gondvise-
 lés által.

Az ipartörvény fennállásának első három éve után.

(„M. J.”) Az 1884. évi ipartörvénynek
 a képesítéséről szóló határozmányai m. évi
 október hó 1-én nyertek teljes érvényessé-
 get. Ekkor telt le ugyanis azon három év,
 mely átmeneti időnek jelöltett ki a tekin-
 tetben, hogy a képesítés igazolása enyhébb
 feltételekhez köttetett.

Ákárhogy forgassuk a dolgot, és akár-
 mily örömmel szeretnénk a tőlünk eltérő
 nézetekkel szemben lehető legmesszebb menő
 engedményeket tenni, az ipartörvény fenn-
 állásának három éve csak egy félreismer-
 hetlen nagy tanulságot gyökereztetett meg,
 — azt, hogy azon javaslatok, melyeket az
 orsz. iparegyesület annak idejében az 1872-
 iki ipartörvény módosítására néve tett, a
 helyes uton jártak: — és hogy azon elté-

talán egy szebb, talán egy boldogabb jövőről,
 talán éppen a gyámoltalan, árva jelenről, — nem
 tudom! A természet gondos őre, ki adott és felelt
 mindenket, ki tudja a hullám csacska eseregő-
 sét, ki győzi a szélnek zugását és érti a falóvél
 susogó danáját, az tudja, s hogy mit beszél
 a két agg barát egymásnak, egyedül ő mondhatná
 meg legjobban.

Néha — néha, ha holdvilágos, csendes éj-
 szakán leborult ezüstös fátyola a fényes éjféli
 királyának e vidék halkán hangos titkaira. fi-
 nom, lengő sugaraiha bele belekapott a síró
 szellő könnyű szárnyaival s ilyenkor rendszeren
 oly bánatos szívet átmetsző, rejtélyes dalt zengott
 el az aetheri hűzokon. altató volt ennek
 hűvös — bájos varázsa, kikeletkor a kicsiny,
 szárnyas állatkák zsongó örömdala az ébredő
 tavasz tarka, himes virágai felett.

Néhány lépésre a folyó partjától, megvo-
 nulva egy széles, terebélyes tölgy százados ár-
 nyékában, egy kis kápolna állott.

Szép épületke, alig elégséges három — négy
 ember befogadására, — az öreg Pétery Pál
 emeltette, uejével Szentgyörgyi Klárával történt
 egybekelésének emlékére.

A kis góth ízlésű romok falait kívülről vad-
 szőlő és hajnalka-virág szőtte körül, zöld sá-
 tort vonva a szont hajlék környékéa.

Belső, a kápolna bázisvirág-szu menyozatán
 ezüstös csillagok között díszlett egy lángoló szív,

rések, melyek a javaslatokkal szemben akár az egyik, akár a másik irányban tettek, vagy zavarólag hatottak vagy hatálytalanok maradtak.

Mi az 1872-iki ipartörvény módosításának sulypontját mindenkor az általánosan kötelező testületi szervezetben kerestük és találtuk; ennek feladatává kívántuk tenni az általunk ugynevezett műves iparágakra nézve egyrészt a szakszerű kiképzést, másrészt az ipartüzének azokra szorítását, kikellően kiképezve vannak. — A szorosabb értelemben vett iparhatósági teendőket, mint valóságos közigazgatási feladatokat nem kívántuk a közhatóságoktól elvonni, mert a célzott iparügyi organizmusoknak specielis ipari feladatokat szántunk.

És mit mutat a három éves eredmény? — Azt, hogy ha az új ipartörvénynek, az iparoktatási ügytől eltekintve, némi eredményeit látjuk, azok oszupán az ipartestületi szervezkedés terén mutatkoznak. — De ezen eredmények is szerfölött hézagosak. Egyrészt még ma is az ország számos vidékén, sőt nevezetesen iparos városokban is, nyomá sincs az ipartestületi szervezetnek, úgy, hogy az új ipartörvénynek ily helyeken e tekintetben éppen semmi hatását nem látjuk.

Másrészt az iparnak és nevezetesen a műves iparnak is igen nagy része (t. i. a gyáripar) teljes szervezetlenségben van ma, épugy, mint az 1884-iki ipartörvény előtt s ennél fogva a testületi szervezet jótékonyhatása itt sem érezhető, sőt az iparágak segédszemélyzete tekintetében mindenféle javaslatok, illetékességi viták stb. eredmények. Oka pedig ezen visszasságnak az, hogy nem fogadtatott el az országos iparegyesület azon javaslata, mely a testület szervezetét a műves iparokra nézve általánossá kötelezővé kívánta tenni.

De a testületi szervezkedés terén is részben csak formai eredményekkel állunk szemben. — A testületek léteznek, regisztrálnak és mintegy önmaguk körül forognak de hajtóerőt nem igen fejtenek ki és ezért szerfölött távol állnak azon nevezetes hala-

dási és iparfejlesztési eredményektől, melyeket tőlük várni kellett. Az iparosok anyagi érdekeinek anyagi előmozdítására célzó szakszerű működésének nyomait is alig látjuk még most. Ennek oka is az országos iparegyesületi javaslatról való eltérés, mert a mint az ipartestületek most szervezve vannak, a nagyobb ipartelepek, a „gyárosok“; a testületektől el lévén szigetelve, az anyagi és szellemi erők igen nagy része az ipartestületekre nézve elvész; másfelől pedig az ipartestületek közhatóságokat illető feladatokkal lévén túlterhelve, valóságos iparfejlesztési akcióra már a rendelkezésükre álló erőből mi sem jut.

Folytathatók a helyzet kiszínezését in infinitum, — de minek?

Mindenki, a ki az új iparszervezet keretében működik, ugyis tisztán látja a helyzetet, s csak olyanokat mondhatnak, a miket mindenki ugy is tud. — De van egy visszasság, melyet vidéki iparos társaink nem tudnak, mely egészen fővárosi speciálítás, s ez az ipariskolák fentartása és vezetése. Midőn az ipartörvény előkészítésére tartott enquettekben arról volt szó, hogy a testületeket, mint az iparnak szakképzésének és az ipari autonómiának fő közegét erősekké kell tenni, e nézet helyessége általánosan felismertetett; de miután sokan az általános kötelezettségtől iróztak, közvetítő indítvány gyanánt az a javaslat merült fel, hogy e célra minden iparos, ipara megkezdésekor, bizonyos összeget fizessen. A törvénybe ez a javaslat bele is jutott; s így Budapesten minden kezdő iparos 10 frtot fizet „ipari oktatási czélokra“. A bírsági és büntetés-pénzek is e célra rendeltettek.

Az iparoktatási intézetek jövedelmének főkontingensét tehát maguk az iparosok szolgáltatják, s a törvényhozásnak célja az volt, hogy e járulékok, mint autonom adók, az autonom testületek rendelkezése utján fordíttassanak iparoktatási czélokra. Vidéki városokban, hol egy-egy testület van, s ez képezi az iparos-tanonczok ügyében működő iparhatóságot, ez így is van. De Budapesten máshová szögelt ki a dolog. Itt az ipartanodák vezetésére nézve

éneke, távol megette a lomha hangú vadon és a kakn jósló szavának elmosódott ehoja repdesett a légben, lelke elmerült a természet szép munkáinak gyönyörében, melyek itt vadregényességök egész titokzatosságának fenségében tüntek fel.

„Ha a természet Isten temploma, úgy e parányi, kis helyecske benne az oltár“ — szokta volt mondogatni a vallásos Klára, valahányszor kellemes szívet-lelket emelő magánya szóba került.

Mint mikor a gyógyító álom billenti le arnyék könnyű két kezével a szenvedőnek nehéz szempilláit s enyhítő részvéte balzsamot önt a felazagott seb égető vérére. — az áldozat pedig alszik alszik édesen álomban ujjongva örül a kézelet játzi délibábjainak kjongva a rózsás képek kőd-testeinek, s mig felette Endymion lebeg a feledés nektárjával, ő észre sem veszi a sívár való mostoha sorsát, mely oldalánál terül el, oly benyomást tett ezen öserdő az ember fogékony lelkére.

Nem a rideg, önző ész, az érezni tudó, ártatlan szív bölcsője rengett itt!

A folyó bal partján egy kis városka emelkedett.

Alacsony házsorait kifal vette körül, négy irányban négy toronyal és ugyaneznyi felvonóhiddal Nyugot és északról a már említett branyiszközi hegyek keletről az iszapos Szekeső sárga víze s láthatárát a tokaji homok hegy-láncz, mely

külön felügyelő-bizottság van szervezve, melyben az ipartestületek képviselve sincsenek. Az iparosok tehát itt iparuk megkezdésekor, valamint netaláni bírságotlasi esetekben, hűségesen fizetik azon járulékokat, melyeket a törvény az iparos autonómia erősítésére akart rendelni, de ezen összegek hovaforítására és mikénti felhasználására iránt az ipari autonómiát képviselő testületeknek semmiféle beleszólása sincs. Az ipartörvény tehát itt boldogította az iparosokat egy új adóval, de ezen adó fellett nem ök, hanem a közhatóság rendelkezik.

Az adófelügyelő.

Spevák Sándor, kir. adófelügyelő, a ki mint tudjuk az adóprést oly szigoruan kezelte, mint talán egy kollegája se, — nehogy a felazolamlási bizottság adóleengedéseit illetékes helyen helyben hagyják, neki rotont a felazolamlási bizottságnak s kimondja nyiltan (a m. kir. pénzügyi közigazgatási bírósághoz benyújtott felebbezésben) hogy az, tudatlan hivatását nem értő tagokból áll s hogy a községi jegyzők és segédjegyzők 50 kr-ért készek hamis bizonyítványt kiállítani; a községi előljárók pedig oly buták, hogy azt se tudják mi alá írják nevüket.

Erre aztán a tolna megyei jegyzői egylet rendkívüli közgyűlést hívott egybe, melyen ez az adófelügyelő minősíthetlen felterjesztés is napirendre lévén kitűzve, a közgyűlés Erdős Gábor decsi jegyző, választmányi tag által szövegezett nyilatkozatot közzététetni határozta.

A nyilatkozat a többi között így hangzik.

Nagyságos kir. adófelügyelő ur!

A nagyméltóság m. kir. pénzügyi közigazgatási bírósághoz intézett, — az adófelazolamlási bizottság határozatai ellenébeni felfolyamodványában foglalt, — Tolnavármegye községi és körjegyzői karát egyenesen jellemében és becsületében támadó kitételeinek hallatára és olvasására, első benyomásul a keserűség érzése fogja el lelkünket, s később igazi lelki felháborodás és megbotránkozásal kérdjük, a kartársak egymást: lehetséges-e hogy legyen olyan vakmerő, a ki testületünknek meggyalázására törekszik? Lehetséges-e valakinek magáról annyira megfeledkezni, hogy céljainak elérése végett, egy az általa nem ismert testület becsületének ország és világ előtti pellengérré állítását, előterjesztésének megokolásául használja? Létezhet-e közpályán működő hivatalnok, a ki akár a kedvező szerencse, akár jellemének és tehetségének ereje által elért sikerei mellett alattvalóinak tiszteletét, szeretetét és ragaszkodását

itt trachittá változik s melynek itt legmagasabb estosa a Simonkő, délről síkság határolák. Lakossága java része ide telepített flandriaiakból állott, kiket II. Gejza a politikai jogok, a vámmentesség és a polgári szabadság adományá mellett hívott volt meg országába, midőn a Szepesség és a szomszéd vármegyék lakói, különösen a kunok gyakeri betörései miatt innen kívándorolván, a felvidék e része majdnem teljesen lakatlanná vált. Ezen idegenek itt megtelepültek s új szívet hozván magukkal az új hazába Rajna és Graveling áradásos téreiről, könnyen és hamar szukták meg az ő Kárpát éles levegőjét; szorgalmukkal nevelék az ország igazat, becsületére válva első sorban is önös — maguknak, azután még Belus Nádor, Uroz és az esztergami érseknek kik őket ide telepítették volt. Ipar czikkeik közül különösen a szép fehér vászon és vászon-csipkék voltak azok, melyek az iparkopó nép jó — híret házánkba elterjesztették és emelék.

A város eredetét, hiteles okmányok helyet, monda tartotta fenn.

II. Béla, Kálmán király áldozata, midőn Borics len s orosz hadaival és az örökre emlékeztetes aradi gyűlés által száműzött magyarokkal szemben állást foglalt a Sajónál Sámson magyar főúr és Borics hive egy éjjel megszáván a két tábot egymástól elválaztó folyót, a magyar király sátorába lopódzott s ott e kifakadással: „nyomoru eb, ne bitangeld tovább a királyi mélt-

S kikeletre a legifjabb
Kérog rajta átszaladt!
Habra biztam — és a habbal,
Hajh, e név is meszetért;
Folkarezoltam ablakomra,
És az ott sem tarta tért;
Végre is hát kebelemnek
Sziv-lapjára véstem fel —
De ott e név már megmarad,
Mig csak lüktet e kebel!
(Szelnok 1837.)

Chalupka Roub.

IV.

Az én hazám.

Hol bércz-övezte tájakon
Hajlong a dús arany-kalász,
Hol a szabad vidékeken
Kócosag, sebes darú tanyáz;
Hol a gyümölcs mosolyg a fán,
Ott, ott az én hazám!

Hol hiv baráti szó fakad
S édes mosoly az ajkakon,
Hazád helyett otthont találsz,
Hol vándor és utas rokon;
S bizon jársz a ház ajtaján,
Ott, ott az én hazám!

Hol nincsen összezörrenés,
Nincsen kapu a házhelyen,
Mindenki mégis biztosan
Élhet lakában csendesen;
Vád és bűn nem forr oldalán,
Ott, ott az én hazám!

Hol a szabadság zászlaja
Tiszta színével fellobog,
Hol honfiai büszg sziv
Hő érzésében fellobog
A lelkesültség szózatán,
Bár élve nem, de halva tán
Ott, ott az én hazám.

(Dunaoldvány.)

Szabó Etelka.

„A nő tényleges rendeltetése.“

3.)

„Különös teremtsé a nő! Hatalmas és gyenge, magasas és elvetemült, nemesen szenvedélyes, állhatatos, szánakozó és kegyetlen, képes mindent elszervezni, de képes mindent is mérni. Meg van benne mindaz, a mi csak jó vonás az emberiségben; de mindaz is feltalálható benne, a mi abban a legrosszabb, a legocmányabb és a legkárosabb; angyal és ördög, elbájoló lény és szörnyeteg is egyszerre. — De tudnunk kell és főképen tudniok kell magunknak a nőknek, hogy csak is annyiban illik rájuk a fentebbi ellentétes meghatározások egyike vagy másika, a mennyiben tisztaságukat megőrizték vagy elbuktak. Szűzies tisztaságuk birtokában oly méltósággal és nagysággal rendelkeznek, mely kiválólag az ő csejájuk. Ezen egyetlen egy erény, a nő lényét alakítja át őket, bizonyos fenségessé, mondhatnám isteni jellemmel övezi körül, mely tiszteletet és becsületet költ mindenki benn. Szívük csakis ekkor érez nemesen, ekkor tárul fel a nemes indulatoknak, a részvét és a felebaráti szeretet nagy műveinek. De mihielyest elvesztette ezt, minden átváltozik benne, hamis és gonosz lesz egész lényé és ellentétes irányzatot vesz. — A természet legszeretetre méltóbb lényé, vadállati alakot ölt magára; szive bezárul a gyöngéd érzelmek és a finom indulatok előtt, és a gyűlölet, bosszú és féltékenység vad furiai uralják. Semmit nem tisztel, semmit szentnek nem tart többé, nincs az a kihágás, melytől vissza riadna és ha féltelen szenvedélyének kielégítése megkívánja, hogy lábbal tapodja férjét és gyermekeit, rokonait és családját, becsületét és lelkiismeretét, istenét, lelkét és az örökkévalóságot; nem habozik, kész mindenben túl tenai magát; nem drága előtte semmi, nincs a mi feltartoztatnassa! Ugy, hogy kimondhatjuk: egyetlenegy bűn, egyetlenegy erény van a nőre nézve; ha szűzies tiszta, minden erény meg van benne, ha elbukott, minden bűn kétszeresen sajátja. — A tisztaság előtte azon egyetlen bölcsesség, mely szent könyvünk: a biblia után minden jóval előarástja, és minden nagyságra felemeli.“ (Venusura)

(Hugó Viktor ezt így fejezi ki röviden:

„Gyöngy míg le nem esett, sár a bukás után.“ Fordított.)

• Mutatvány a legkisebb megjelenendő műből, mely megrendelhető Feleki József urnál Foktón. Ára 1 frt A szerk.

„A nő angyal, a ki kisért és vigasztal bennünket az élet útján. Jóságos tanácsai, nyájas szavai, és a tiszta szerelem erőssé tesszik a nőt; Salamon is ilyeneket láthatott.

„Az erényes nő tud szeretni, szenvedni, hallgatni és csupán már ezzel is a legnagyobb bajok közepett bátorságot önt a férjébe.

„A római köztársaság főképen a nőknek köszönhető nagyságát. Egy maga Cornelia neve világosan mutatja, hogy miné volt ott a gyermekek nevelése.

„A hol a nő a család lelke és a család a haza lelke: ott kitűnő gyermekek képződnek és kitűnő polgárok állanak elő; a család nemes érzelméi a haza nemes érzelméivé válnak. — A hol a nő megromlott, ott családról, társadalomról, a szó magas értelmében, szó sem lehet, mert a nő romló hatással van mind a kettőre.

„A Lucreziák és Virginiák az erényt, a nagyságot képviselik; a Juliák és Messalinák a művelődés súlyosodását, Róma hanyatlását.

„Ha a nő megakarja örömi a saját méltóságát és ezzel a családot és a hazát: imádnia kell a becsületet és az erényt.“ (Alf. Guiseppe)

„Ha a nő ez az egyformán gyenge és erős lény, társadalmi életünkben bir annyi emelkedettséggel, hogy erényes érzelmek ékesítik, földünket paradicsommá változtathatja és a remény sugarát bintetheti a legnagyobb nyomor sötétébe is.“ (Ugyanaz)

„A lélek és a test tisztasága az angyalokhoz teszi hasonlóvá a nőt és képesíti arra, hogy az erényért mindent áldozni tudjon.“ (Ugyanaz)

„Adjatok a szenvedélynek fokozottabb tüzet, az élvezetnek ezerszer nagyobb intenzitást, az érzelmeink eddig nem közpelt erőt; változtatások földünket paradicsommá. . . . és töröljétek ki belőle a nőt: a világ egy büskomor sivatag, az élvezet, az naom kezdete lesz. Nem tagadható, hogy néha a nő, általunk ragadtatva, a legnagyobb erkölcsi súlyosodás tisztátalan sarában fetreng; de tény, hogy gyakran bennünket is megment és szeretettel és lelkesedést keltő erejével jé és nemes tettekre ragad. Ki ne hitt volna, legalább egyszer életében, az angyalok létezésében midőn ezek képét a női szivben feltalálta? Es miért ne volna a lények láncolatában egy gyűrűzet, mely egyfelől gyöngyével és a halál között sorával az emberiséghez van láncolva, más felől, szerelmével és titokteljes vonásaival a tiszta lelkekhez?!

„Mért ne lehetnének a nők követők az ég és a föld között.“ (Herkulans Sándor)

„Mennyire boldogit engem az olyan nő látása, a ki nem ismeri, a mit ismernie nem kell.“ (De Mello Emanuel Ferencz)

„Borsadok a rabszolgánál látásától, szeretném eszével és szivével felszabadítani. — Eppen úgy gyűlölöm a határozatlan lényeket, kiknek erkölcsi nemük határozatlan köznemű. Az ilyenek Spartát szeretnék új életre kelteni, és megvetik szervezetük és természetük sajátos vonásait.

„Nincs szavam az Amphale-ok lábainál fonó Herkulések ellen, nincs szavam az ellen, hogy a nők győzni és arakodni tudnak a legerőteljesebb férfiak felett; mindezt rendkívülinek tartom és bizonyos tekintetben költőnek is.

„De a nőt, a ki férfhoz hasonlót csinál magából, . . . elveszti ama határtalan felebbeséget, melynek alapján a férfiak tisztelik és szentnek tartják.

„És a midőn ilyen esetben szép sneme parancsot fejez ki, senki sem engedelmeskedik neki. Mint bukott királyság, a gyermekes és tiszta szivében felkeltheti még ugyan a lázas szenvedély emésztő lángját; de többé elő nem idézheti ama költői imádatot, amaz isteni elragadtatást, mely gyöngé és halandó természetünknek leggyönyörteljesebb öröksége.“ (De Mendoca Zopaz)

Anyai virág nyílik. Olyan is van itt-ott: Gyűlölet, árulás szed belőle gyilkot. De egy ilyen miatt meg ne ved a t u b b i t, Mely ragyogó színek pompája között nyit; Szemedet bűvölve szírnai fessenek, Balzsamos illatot árndva lehelnek. Ez a virág a nő. Kiméld gyöngé lényét, Éltünk pusztasága drága ékitményét. Ne érintsd e nomet hervasztó kezddel, Bánj vele tisztelve, gyöngéd szeretettel,

Borulj — ha még szived végképp ki nem fáradt

Lábatához s benne tiszteljed a nyádat!
(:Legouvé:)

Közli: Feleki József.

H i r e k.

— 1888. január 1.

A mai számmal lapunk harmadik évi folyamát kezdi meg. — Kérjük tehát tisztelt Olvasóinkat sziveskedjenek az előfizetési pénzeket mielőbb hozzánk beküldeni s lapunkat ösmerőik, a kaszinók, egyletek, olvasóköriök támogatásába ajánlani.

Add meg a királynak, a mi a királyé. — Ne kívánd felebarátod tulajdonát. — Ne engedd a magadét, — de ne kívánd a más kárát. — A más vagyonából — nem lesz boldog senki. — E keresztényi hitparancsokat kell 2,1³/₄, 1¹/₂ l évi hátralékosainknak s lapunkat ennyi hosszú időn át megtartott, — de kötelezettségeiknek eleget nem tett, lapunk járatóinak — becses figyelmükbe ajánlanunk s kérnünk, hogy ürvendeztessenek meg bennünket a hátralékos előfizetési összegek szives beküldésével.

Helybeli előfizetőinket kérjük, hogy tetszésük szerint vagy a szerkesztőségben, akár a könyvnyomdában legyenek szivesek az előfizetési összeget nyugtára lefizeni.

— Prímicia. Késmárky István, ma vasárnap tartja első miséjét a pakai r. kath. szentegyházban. Az ájtatosság után bátyjánál Késmárky Iván ur házában egybe gyűl a számos rokonság, hol az ifju lelkész tiszteletére díszebéd tartatik. Ismerve a házi asszony szives vendégvadászatát, tapintatosságát, előre gratulálunk a díszetért, melyel el fogják halmozni. Az ünnepeket pedig Isten áldását kívánjuk.

— A karácsony ugyancsak keményen köszöntött be. A havazás hatalmasan neki indult s az utakat annyira befutta a szél, hogy a közlekedés mindenfelé megakadt s az útdától-szombatig a vasutak is fennakadtak. — Ez alkalommal felhívjuk a város birájanak szives figyelmét egyes házigazdákra, a kik a havat az utcára hányják ki s a pinceszölgyre, a hol a közlekedés még a tavaszra is el lesz zárva, ha nem intézkedik a hó elhordatásáról. —

— Vidéki hátralékosainkat, kik akár előfizetési, akár hirdetési díjjal tartozásban vannak, sürgősen kérjük lapunk irányában fennálló kötelezettségeik teljesítésére.

— Eljegyzés. Rein János helybeli evang. tanító eljegyzte özv. Keplinger Fereneczné kedves leányát, Juliska kisasszonyt. Áldás és boldogság kísérelje a kötendő frigyét!

— Kinvezések. Dr. Pap Sándor paksi kir. járásbirósági joggyakornok a kalocsai kir. törvényszékhez aljegyzővé; Killer Gyula bonyhádi jbirósági díjnok ugyanoda irnokká neveztetett ki.

— Ozorán. Cholnoky Lajos ottani volt segédjegyző választatott meg egyhangulag jegyzővé.

— A regále megváltásának kérdésével a pénzügyminiszterium újabban ismét foglalkozott s az előmunkálatok befejezése rövid időn várható. A megoldás módjának végleges eldöntése előtt azonban szakemberekből álló értekezletet hívnak össze, mely az ügyet minden részében megvitatja. A regále megváltásáról szóló törvényjavaslatot mindamellott a pénzügyminiszter aligha fogja ez év őze előtt a képviselő házhoz beterjeszthetni.

— Éltrevaló reformot száudékozik életbe léptetni a közlekedésügyi miniszter. A vasuti utazás olcsóbbá tétele céljából fizeteket fognak kiadni, melyekben 50 frt áru vasutipénz (bélyeg) foglaltatik s melynek ára 30—40% -kal olcsóbb lesz a reudes árnál. Ezzel a pénzzel azután a vasuti pénztáraknál bármely vasutra utazójagyet lehet váltani.

— Egy veszélyes gonosztevő letartoztatása. A lapunk mult számában említett lótolvaj elfogatására nézve a következő érdekes adatokat kaptuk. Kadka György dunaföldvári csendőr e hó 23-án este a Dorogról Paksa vezető utvonalon

öltött kiessel nem tekintvén, — ezeket magától hidegen és meggondolatlanul eldobja?

A hivatkozott és ellőtött kefvő felterjesztvény — fájdalommal kell konstatálnunk — a felvetett kérdésekre igennel válaszol.

Nagyságos kir. adófelügyelő urnak hivatalos felterjesztésében foglalt abbéli állítását, hogy: „Tudvalevő dolog, miként faluhelyen, a vagyonszámba és nagyobb tisztelettel bíró adózó, a községi előjárókra, jegyzőkre vagy azok segédeire és irnokaira rendszeresen kisebb-nagyobb befolyással bír; neki tehát könnyen sikerül ily uton-módon a valódi jövedelmét melytől megadóztatandó volna, eltitkolni“ a leghatározottabban visszautasítván, közönséges rágalomnak nyilvánítjuk; a melynek büntetlenül való nyilvánítására az adófelügyelő nagy kiterjedésű hatáskört szabályozó 1883. évi 73661. számú magas pénzügyministeri utasítás jogosultságot nem enged.

Megyéink intéző köreinek még sohasem jutott eszébe azzal vádolni a jegyzőket, hogy azok befolyással, megbízhatatlan, kétes hitelű egyéniségek; és ime nagyságod, ki rövid ittléte alatt még csak nem is igen érintkezhetett velünk: egyszerre csak reánk dobja a meggyalázasnak sarát! A felfedező képeesség csakugyan bámulatos; kérdeztük: nem-e ön találta fel a puskaport? Mi se kisebb, se nagyobb mértékben senkinek befolyása alatt nem állunk, dolgainkat öntudatosan végeztük s nagyságodnak felőlünk való kicsinyes gondolkodásának egyenként és együttesen is — jó lélekkel hisszük, hogy felette állunk.

Ha pedig nagyságod elfogultságában azt képzeled, hogy csak is a kir. adófelügyelőnél kezdődik a becsületes ember, a kit nem lehet befolyás alá venni: akkor tudja meg nagyságod, hogy az állásunkból folyó kötelmeink gyakorlásánál szívünkben is van őszinte lelkesültség, van szent elhatározás, hazánkat és községeinket becsülettel szolgálni a közigazgatás terén! A míg ezen szent érzések uralni fogják lelkünket, addig bizton reméljük, hogy féltékenyen őrzött becsületünket nem fogja elrabolni tőlünk senki, még maga a kir. adófelügyelő sem. Mert valahányszor valamely önfeladott részéről sár dobáltatik felénk: az marad besározva, ki a sarat kezébe fogja.

A hivatkozott felterjesztvénynek azon része pedig, a mely szerint az állítatik: „Ha valamely adózónak nem sikerült adójának leszállítását a kivétő bizottság előtt kieszközölni, fordult a jegyzőhöz, vagy ennek segédéhez, vagy iruokához, hogy állítson ki utólagosan egy bizonyítványt, melyben a kivétő bizottság és az adófelügyelő eljárása megczáfolva legyen.“ „Ily bizonyítványok igen sok kérvényhez vannak csatolva, és ámbár a felszólamlási bizottságnak minden egyes tagja meg volt győződve arról, hogy ily bizonyítványokat az illető kiállítóktól könnyen meg lehet szerezni; hogy azokat az illetők nem meggyőződés-

ből, hanem csupán haszonlesésből állították ki és hogy azoknak ennek folytán a legkisebb hitelt sem lehet adni,“ — reánk Tolnamegye jegyzői karára oly felháborító rágalomnyilvánítás, hogy hatása alatt alattvalói hűség őrzetünkét szinte megrendítettnek hisszük.

Töveattól ki kell vágni azon fát, a melynek belsejében féreg rágódik! Meg kell semmisíteni azt az intézményt, a melynek vezetőinél az erkölcsi ségek megromlottak!

S ha nagyságodnak ezen nem kis mérvű rossz akarattal tett állításai csakugyan igazak volna, ugy az illetékes hatóság é lenne a felad t, a törvényes fegyelmi eljárást megindítani! — — —

De nem! Nem ugy van az nagyságos ur! A szörnyű, kevéssé meggondolással írt, fejt idézett állításai ép oly jogtalanok és képtelenségek, mintha mi felelettől azt válaszolnók reá, hogy: „Igaz, hogy a kérséges bizonyítványok csakugyan valótlanságokat tartalmaznak; azok fejében nagyságod tudtával csakugyan 50—60 kral megvesztegetettünk — de csak azt hibáztuk el, hogy minden egyes 50 kral fele részét, 25 krt Nagyságodnak át nem áltuk, mert azt kérte volt.“ Ugy-e bár mielő helytelenség volna ez. — — —

Mi csakem kivétel nélkül szegény emberek vagyunk, de gazdaggá tett bennünket az ez öntudat, hogy a társadalomban elfoglalt — látszólag ugyan szerény, de nagy horderejű állásunkat kedves hazánk javára és boldogságára, becsülettel, hűséggel és minden körülmények között igaz kötelesség tudással töltjük be.

A községi jegyzőnek állásából kifolyó kötelességei egy kir. adófelügyelő kötelességeivel minden tekintetben azonosak nem lehetnek: mert míg a kir. adófelügyelő az állami jövedelmeket, ezekben százezrekben felszámítja; de ezen jövedelmek sok esetben kraszárokból való összehozatalának mehezséget nem ismeri: addig a községi jegyző az adófizetők mindinkább olvisolhatatlanságba való nehez helyzetének napontai szemléltője: és ha az adózó részére, adó ugyl állapotának igazságos enyhítése céljából a tényleges viszonyoknak megfelelőleg bizonyítványt szolgáltat ki: akkor ezen bizonyítvány még nem hamis bizonyítvány, nem a megvesztegetésnek folyománya, hanem egy minden körülmények közös figyelmet érdemlő okirat, a mely az adófizető terhére tulságosan kiszabott adónak mérséklése mellett egyszerűmind adótárgy és adóalap megmentését is ezélezza.

Az elmondottak után kijelentjük, hogy a testületünkre szórt rágalmakért a törvényes elégtel iraut egyidejűleg lépéseket tettünk.“

Pécsi kiállítás.

Pécs 1887 decz. 22-én

A bejelentési határidő — mint már említettük — 1888. évi január hó végeig hosszabbított meg. A bejelentések már is oly szép szá-

póráztól, a csont-kürtök megfuvattak és kezdődött a várva várt hajszu.

Előbb azonban, hogy idejét valamivel töltessék, leültették a világtalan Bélát a Tárca partjára, kezeibe balasz-horgot adának s néhány apród felügyelete mellett, kik őrizték, hogy semmi baja ne osseék a királyt magára hagyják.

Rövidre a kutyák fel is vertek egy óriási vadkaut.

A szekesü völgy sűrűjéből tört elő a megrémült állat s az ebek levegőt hasító ugatással eredtek nyomába, kergetvő a bőszült fenevadat délkeletnek, a tokaji hegy-láncznak.

Ímába keltek most a vadászok is.

Nyíl és lándzsa váltakozva csaptak le a menekülőnek éjtől-fekete, fényes sörteire, s néhány pillanat múlva, sebeit halálosan sülő testtel bár, de felhasított izmainak végső erejével, a vadkan elérte a közel láthatár hegycit. Itt aztán bámulatos gyorsasággal neki — eredi egy csúcsnak; a kopók minden löpten — nyomon utána, de a vitézek közül egyedül egy Simon nevezetű merészlő tova — üzni a biztosnak gondolt, érdemes prédát. A vadkan elérte a tetőt, — Simon utána. Pillanat alatt mindkettő a hegy legmagasabb pontjára állott. . . . Itt aztán az állat hitetlen levette magát a meredek szikláról a tátongó mélységbe. . . . Simon, ki száguldó futásában egyszerre vissza nem tarthatta lovát, hiába feszíté meg karja megda-

ban érkeztek és érkeznek még folyton be, hogy a január vége felé befolyó bejelentések valószínűleg csak feltételezen lesznek elfogadva, t. i. azon feltétel mellett, ha hely marad. Kik a kiállításban részt venni óhajtanak nagyon jól teszik tehát, ha a bejelentési ivatek még e hó első felében küldetik be a kiállítási irodába.

Pécs szab. kir. város mint erkölcsi testület a kiállításnak oly sok csoportjában lesz képviselve, hogy a városi tanács legújabbban egy külön városi pavillonnak tervével foglalkozik, mely pavilonban a város kulturális és gazdasági viszonyairól egy egységes, összefüggő és könnyen áttekinthető kép nyujtatnék.

Zelezny Károly pécsi fényképész a kiállítási területen egy díszes fényképészeti műtermet szándékozik felállítani, hol fényképészeti levételeket szándékozik eszközölni.

A kiállítási területen egy n. n. felszedhető mezoi vasut is lesz bemutatva. Az illető gyáros és a kiállítási elnökség közt jelenleg az iránt folytak tárgyalások, hogy a szigeti kultvárosi lovakaszárnyában tervezett időleges állatkiallítás helyisége a főkiállítási területtel ilyen mezei vasutal összeköttesseék, hogy a közönség azon közlekedhesseék. A vonat hajtánnyal, vagy számar által hozható mozgásba.

Szó van arról, hogy a kiállítás tartama alatt löverseny rendeztetik a Pécsert és vidékén állomásozó huszárezred tisztikara által. Ha erre komoly hajlandóság mutatkozik, a kiállítási bizottság különféle díjak kifizése érdekében mozgalmat fog indítani. Az első díj kétség kívül a baranya-megyei és pécsi bolygek által kütüzendő díj lenne, a második lehetne a városi díj, a harmadik: a kiállítási díj, a negyedik: a gazd. egyesület díja stb.

CSARNOK.

III. Vadrózsák.

(Saphir.)

XL.

A polypról azt mesélik, Hogy elválva, minden réz, A szörny-állat száz karából Új életet élni kez!

Szívemmel is ugy vagyok, lám, Miként a bit ott beszél, Minden érzés benne egy új Szívet alkot s külön ő!

(Túrpászto 1887 Jun. 1.)

Ch. Rezső.

LXXXI.

A fővénnek lapjaira Irtam mélyre szent nevet, S mit öröknek véltem, munkám Egy szél szórta szerteszét! Százados tölgy derekára Véstem százazas bőr alatt,

gadt izmaival a kettős féket, hogy ketté tört az erős vas-zabla a telivér nyu között, — a tajtékró mén neki ugrott a sziklapartról a leeső vadnak. . . egy éles, fájdalmas sikoltás rezgett még meg a levegő könnyű atomjait. . . . , s pár pillanat múlva üldöző és üldözött vértől babzó hullája terült el a mélység kopár, sziklás fenekén. . . .

Másnap korán reggel bajtársai felszedék a hősnek eltorzult tagjait, felvették azokat a végzetes szikla-csúcsra, s minden külső pompa nélkül bár, de őszintén hullatott könnyek között száz és száz üdást mondanak a földi maradványok hideg porára.

És mire a kelő nap első fénye bearayozá a kelet tisztuló látkörét, sugarai egy frissen felháyrt hanton állapodának meg. tetejében az új sírnak zászlós kópia vala tűzve, rajta az egy szó: „Simon-kő.“

Ugyanaz nap délután Béla és kísérete a Tárca és Szekesü közötti tér egyik tisztán gyász-tort ülének. . . . A táltos levágta az áldozatra szánt fehér lovat. . . . beleit kivette. . . . megmosta és jósolt. . . . megjósolta az új város alapittatását, melyet Vak Béla a történetesen kezeibe akadott eper bokorról, Eperjesnek nevezett el.

(Folyt. köv.)

tóságot, hanem hódolj Boricsnak, törvényes uradnak“ — a koronás életnek tört. A király gyilkos ocsmány terve azonban meghiusult s Sámso futással keresvén meenedéket, a Sajóu át vissza akara úszai, Bód, Béla fegyvernőke által elérvtéu, megölte.

Reggel a király hadi rendbe állítá seregét, Borics hívei látván azonban az ellenfél túlnyomó számát inkább békés uton kívánták a megoldást elérni semhogy fegyveres kézzel, jól tudván, hogy az utóbbinak, kétségtelenül, csak ők magok adnák meg torát.

A béke tehát létre jött, és Borics, annak értelmében, kitarakodván az országból, Béla kíséretével a felföldre rándult.

A király udvara mindenha nagy kedvelője volt a nagy bajtásnak.

A külföld fényes lovagjatekai ez időben nem lévén még honosak hazánkban, a vitez a harczon kívül egyedül a vadászásban kereste minden örömet, egyedül azért lelkesült, mint olyan sorompóért, a hol szintén edzhetette testét, és kitüntetette bátorságát, ügyességét, nem ritkán erejét is.

A kíséret megérkezvén a kijelölt helyre, rövid pihenés után azonnal hozzálátott a kedves munkához. Kiki megtöltötte nyil-tartó puzdráját, meggyantázta ijja kemény bőrkürtjét, aztután lóra ültek, nyergökbe a daliák felvonták a mérgezett hegyü lándzsákat, a kopók megszabadítottak a

portyázva, esti 1/10 órákor mintegy 150 lépésnyire egy előtte haladó embert pillantott meg, egy lovat vezetve. Ez a csendőrt meglátva, a már kifáradt lovat hátra hagyva, futásnak eredt s dacára a csendőrt ismételt felszólítására, nem állott meg, mire a csendőrt utána futott s a paksi újárósból el is érte; de a menekülő azon pillanatban, a mint a csendőrt elérte, hirtelen vissza fordult s a kezében levő bottal a csendőrt úgy vágta fejbe, hogy ennek fejről leesett a kalap. Ekkor a csendőrt felszólította a bot átadására s a mit a lökőtő megtagadott s ismét a csendőrt felé vágott; de ez az ütést fegyverével felfogta s, egyszerűen egy szurony dőlést mért karjára, de ez hátrálva s a szuronyt felütötte, mi által mellén is kapott egy kisebb sérülést. De a lökőtő erős ember volt. Nem lett harcz képtelenné, hanem ismét a csendőrt rohanatossá botjával, úgy, hogy a csendőrt alig tudta magát védelmezni s miután a dulakodásra a népek is kijöttek házaikból, — a csendőrt nem löbötett. A dulakodás sokáig tartott, míg végre a csendőrt sikerült szuronyával a veszélyes gazembert egy szurony dőléssel arczában megsebesíteni úgy hogy, a gonosztevőnek egy foga is kiesett, mire elájulva lerogyott; de ismét csakhamar felezmélt s a csendőrt szuronyát a lökőtő mellére azegyezvén, — letartostatta. — Ekkorára érkezett oda a paksi ősről kivézényelt Lassu Lajos, és Farkas József csendőrt, két városi őrről, kik a gonosztevőben Kovács István, helybell lakos, veszélyes gonosztevőre ismertek. — Kovácsot azonnal ápolás alá vették s másnap a kir. járásbírósnak adták át.

— Az ipartestület megalakítása iránti kérvényt már 125 iparos irta alá eddig. — Felkérjük most már azon iparosainkat, a kik még nem írták alá a kérvényt; — de ezen reájuk nézve áldásduus testület tagjai óhajtának lenni, fáradiának szerkesztőségünkbe, a hol a kérvényt betekinthetik s a testületre nézve a szerkesztő készséges felvilágosítással fog szolgálni. — Paks város iparosai nem maradhatnak vissza s nem is hisszük, hogy a reájuk nézve igen fontos és a saját ügyeiket, a saját magok köréből megválasztandó előjáróság által ne óhajtának kezeltetni s hogy még mindig ne látnák be, hogy sokkal előnyösebb reájuk nézve, ha ügyeiket ők magok intézik el a helyett, hogy azt az iparhatóság ügykörébe hagyják. — Lapunk jövő számában megkezdjük az I p a r t ő r v é n y közlését.

— Megfagyott a december 28-iki házivartarban két cigány asszony s egy polgár ember A két cigányasszonyt már halva szállították Dunaföldvárra, míg az ember utközben halt meg.

— A pécsi postaigazgatóságot a „Pécs“ című lap igen szépen megdicséri, a miért Pécsért most már a hírlapok vasárnapokon az érték menő közönségnek ki adatk s különösen egy vidékünknek érdeklő felette fontos intézkedéséről tesz említést; nevezetesen hogy: Paks-Műzs s illetve [Szegvár] közt új postai összeköttetés lép életbe. — E szerint (t. i. ha ezen összeköttetés életbe lép) Paks és a főváros között, a mai roppant lassu összeköttetés helyett egy teljesen célirányos postajáratunk lesz úgy, hogy a Budapestre ma feladott küldemények már másnap estére itt lenének. — Közönségünk minden esetre hálás elismeréssel fogadandja ezen intézkedést. —

— Dunaföldvár értelmes választói a kor intő szótának engedve, város bíróvá Reitter József urat, a földvárú önkéntes tűzoltó egyet főparancsnokát választották meg. Reitter urat, mint erőes férfit, mint városának önzetlen polgárát ösmérjük, kinek vezetése mellett Dunaföldvár magközség érdekei nem csak meg lesznek védve, hanem a község felvirágzása is elő lesz mozdítva s a kedves kis város szépítése is előmozdítottatik, a mint az már előző években szép eredménnyel kezdett meg, de a közbejött bírák által elhanyagoltatt. Ismételtlen is gratulálunk Dunaföldvárnak a szerencsés választáshoz!

— A lokomobil és oszplógépkezelők tanfolyamára, a lapunk 50-ik számában közölt felhívására, mind örvendetesen jelenthetjük Paksról Lukovics József és Kajmádról Deutschmann Lajos lakatosok jelentkeztek.

IRODALOM.

Világ Tükre címen Kulcsár Ernő (a „Nemzeti Hírlap“ szerkesztése alatt) és Rózsa Kálmán és neje (nyomdatulajdonos eség) kiadásában, mulattató és ismeretterjesztő képes havi folyóirat indult meg Budapesten. Az első szám tartalmából itélve, e folyóirat elősegítői van hivatalva népünkél az önművelődést s bárkinék, bármely más lap olvasójának is kellemes szorakoztatónál szolgál. Az első szám tartalma következő: Újvire — XIII, Leó pápa. (arcaképpel.) — Róma (10 képpel.) Ben Har. (Regény Krisztus idejéből.) — Alkonyatkor. — A gyujtogató fia. — A róssa-tündér. — Az üvegyártás. (1 képpel.) — Az erélyi szászok. — Mikor én felelős szerkesztő voltam. — Az új világyelv. — A csók a jogi életben. — Pálmaágak. (Aranymondatok a bibliából.) — A Déák szobor. — A rokka mellett. — Alusztok békén, — A semmiházi. — Egy forradalmi naptár. — Miadenféle (8 ábrával.) Talányok Szerkesztői üzenetek stb. — Egy füzet 64 nagy negyedrért oldalra terjed s a mellett előfizetési ára csekélységnek mondható: Egész évre 4 frt., félévre 2 frt., negyed évre 1 frt. Matatványszámot bárkinék ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal ha szíránt levélben vagy levelezőlap útján hozzáfordul. A cím: „Világ Tükre“ kiadóhivatala, Budapest, ősz utca 30 sz.

A „Magyar Földműves“ XII. füzete megjelent a következő gazdag tartalommal: A helyes takarmányozás tervezte. Kenessey Kálmán. — Az év végén A „Magyar Földműves“ szerkesztője — Téli foglalkozások. Csontalmi. — Iskola-kertjeinkről Tausz Pál urad. tanító. — Meleg vizet a fősós tehéseknek. L. — A kukorica eltartásáról. — Öntolvajok. Kajabusz. — A méhek téli védelme. Csnádi Lajos. — Irodalom. — Hasznos tudnivalók — Hirdetések.

Ajánljuk ez érdekes és hasznos gazdasági folyóiratot a nagy közönség pártfogó figyelmébe Egész évre előfizetés 1 frt. mely Gyűrűre, a ki-

adóhivatalhoz küldendő. Vasadi Balog Lajos szerkesztő a lap érdekében semmi áldozatot nem kimél.

Nyilt-tér.*

Fontos az étvágytalanság gyöngé emésztés, felbűfűgés, gyomor és bélhurut, nehéz lélegzés, máj-baj, aranyér és egyéb a gyomortól származó betegségekben s z e n v e d ő k u e k Fácányi Arm. által Budapest X. kerület, Kőbánya, — már másfél évtized óta készített m a g y a r é d e s m u s t á r j a .

A fentebbi bajokban — bármily időntek — a legrövidebb idő alatt, bámulatos eredményeket hoz létre, mit bizonyít ama rendkívül sok számu hálaírat, melyekbe bárki betekinhet. Ára egy nagy üvegnek 1 frt. kis üvegnek 50 kr.

A csomagolási díj mérsékelt.

Kivonat 1 hála levélből,

Tekintetes úr! A folyó hó 5-én küldött két üveg mustár fogyatékban van. Az első üveget sem fogyasztotta el a nőm, már is igen nagy javulás állott be. Most már egy gyenge hét óta majdnem egészen jól érzi magát. Köhögése ritkán jön elő, a köpés könnyen felszabad és már semmit se szenved. Kérek még 4 üveget stb.

Sik Abony (u. p. D. Szerdahely) 1887. december 16.

Matis Antal
földbírtokos.

2882 sz./tkvi 887

Arverési hirdetemény

A paksi kir. jbiróság mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Török Gáb. és neje paksi lakos végrehajthatónak Schvebli Ferencz és neje Tenczl Rozália paksi lakos végrehajthatást szenvedő ellen 150 frt. iránt indított végrehajtási ügyében a szegzárdi kir. tvszók területén, a paksi kir. jbirósághoz tartozó Paks község határában fekvő és a paksi 1757 és 3567 sz. tjkvben + 530. hsz. Tenczl Rozália nevében álló 13 trtra becsült + 1264 hsz, 1221 népsz. Schvebli Ferencz és neje

Előfizetési felhívás

„KIS UJSÁG“

ezimű képes politikai napilapra.

A „KIS UJSÁG“ fennállásának rövid ideje alatt fényes tanujelét adta annak, hogy hírlapirodalmunkban hézagot pótol, szükség van reá; a mit eléggé bizonyít az is, hogy a „KIS UJSÁG“ ma már naponként 16.000 példányban hagyja el a sajtót. — A „KIS UJSÁG“ nemzeties ellenzéki politikát követve, szivós kitartással, erélylyel fog küzdeni a haza boldogságáért, s a honfenntartó magyar faj uralmáért.

De ezen politikai főiránya mellett nem fogja elkerülni a „KIS UJSÁG“ éber figyelmét a nép anyagi érdeke sem.

Követelni fogja, a hézagos ipartörvény újabb módosítását, hogy a szabad ipar örve alatt üzérkedő kontárok ne csináljanak tönkretevő versenyt a tannult mesterembereknek; követelni fogja, hogy az összes állami szükségletek a hazai kisiparosoknál szerzettessenek be.

Óda fog törekedni, hogy hozassék be a vasárnapi munkaszünet, alkotásunk törvényt az elaggott és dologképtelen munkások állami életbiztosítására.

Követelni fogja, hogy a tanítók, a nemzeti közművelődés e valódi apostolai a kor igényeinek s a teljesített nehéz munka fontosságának megfelelő fizetésben részesíttessenek.

Azen lesz, hogy a földesgazdák, az iparosok, a köznép adóterhei könnyíttessenek.

De a „KIS UJSÁG“ arra is nagy gondot fordít, hogy olvasóinak igényeit más tekintetben is teljesen kielégítse. Úgy főváros, mint az ország és a külföld minden híret naponként híven és gyorsan közli. A nevezetesebb napi eseményeket szép kiviteli képekkel illusztrálja. Ezenkívül a fővárosi életből merített, — regényeket közöl, a melyek bárki által könnyen élvezhető népies nyelven vannak megírva. — „A nép szava Isten szava!“ ez a jelzavunk. Mi hangot adunk a nép kívánságainak, rajta áll, hogy szava mielőbb meghallgatásra találjon.

A „KIS UJSÁG“ kiadóhivatala. A „KIS UJSÁG“ szerkesztősége.

Előfizetési árak vidéken:

Egész évre 9 frt — kr.
Fél évre 4 „ 50 „
Negyedévre 2 „ 25 „

— Egy óra 75 kr. —

Előfizetéseket elfogad e lap kiadóhivatala, Budapest, Sarkantyús-utca 3. sz., II. emelet, továbbá minden magyar kir. postahivatal. Mutatvány-számokat bárkinék ingyen küldünk. Rendcs előfizetőink, regénycink eddig megjelent folytatásait kívánatra ingyen kapiák.

nevének álló 400 frtra becsült ház, a upakai 3703 sz. tjkvben + 7979. ház. tekintve azt, hogy becsértéke 200 frtot meg nem halad Tenczl Anna férj. Pummerschein Jánosné és Tenczl Roza nevének álló 23 frtra becsült, ugyan itt 11105 ház. alatt szintén, mert becsértéke 200 frtot meg nem halad. Tenczl Roza és Anna nevének álló 98 frtra becsült ingatlanokra, az 1888. évi február 3 napján d. e. 10 órakor itt a bíróság helyiségeben megtartandó árverésen eladatulni fognak.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10%, bánat pénz fejében letenoi s a vevő a vételért háro m egyenlő részletben a Dföldvári adóhivatalnál 6% kamatokkal lefizetni köteles és végre, hogy a megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ajánlott tkvi. hatóságnál és a közs. elöljáróságánál megtekinthetők.

Folyamodó költségei 9 frt. 10 krban állapítanak meg.

Kelt a paksi kir. bíróság mint tkvi. hatóságnál 1887. október 26-án.

Forster Antal
kir. aljhró

1-3

J E L E N T É S.

Tisztelettel alulírottak értesítjük a nagy érdemű közönséget, hogy 1888. évi január hó 1-étől **gép-, kovács és lakatos műhelyet** nyitottunk, a **Lukovics-féle** házban (Mészárszék-utczában), mely üzletünket ajánljuk a nagy közönség szives figyelmébe.

Főtörekvésünk oda irányul, hogy gép-, kovács lakatos és vasesztergályos stb. munkákban tartós és jó munkát adjunk s e mellett az árak is a legméltányosabbra szabatsnak.

Pakszon, 1887. január hó 1-én.

Tisztelettel

ifju Rádinger József és társa.

☛ Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen. ☛

Magyarország legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja a

KÉPES Családi Lapok

1888-ik év január hó 1-én

A TIZEDIK ÉVFOLYAMANAK

második negyedébe lép. A „Képes Családi Lapok” mint *társadalmi, szépirodalmi s ismeretterjesztő* hetilap, eddig is megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar nemzeti köznevelődésnek, ma azonban nemcsak kiváló tényezője a magyar irodalomnak, hanem nélkülözhetetlen barátja a magyar művelt családoknak. Változatos, élénk s a legszigorúbb kritikát is kiálló olvasmányai a legjelesebb magyar írók tollából erednek, s a külföldi irodalomból csak a szívesen mutatják be az olvasó közönségnek. — A gondos élelm. szerkesztés, az izléses és díszes kiállítás, az eszme és az érzelme nemestítő tartalom, a jó izlés, a legjelesebb külföldi lapok képeivel versenyző művészi kivitelű képek: szellemi kincse avatják minden számát.

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára: Egész évre 6 frt, Fél-évre 3 frt, Negyedévre 1 frt 50 kr.

Előfizetéseket elfogad minden hazai könyvkereskedés.

Mutatvány-számokat ingyen és bérmentesen küld a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, V. ker., nagy-korona-utca 20. sz.

1-3

A művelt magyar hölgyközönség számára ajánlatik :

I. „MAGYAR HÁZIASSZONY” háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilap.

A magyar hölgyek ezen szaklapja nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. Képvisei a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és kellemes szórakozást nyújt akkor, midőn a nő elvégezte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anya, a gondos háziasszony és az öreg anyóka egyaránt élvezettel olvashatják. A csinos kiállítású lapnak előfizetési ára: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához intézendők és a hó bármely napjától elfogadatsnak.

A „Magyar Háziasszony” kiadóhivatala mutatvány-számokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, kik ez iránt hozzá — legzélszerűbben levelező lappal — fordulnak. E szaklapnak egy magyar háznál sem szabadna hiányozni, mivel utmutatása szerint több száz forintot lehet a háztartásban megtakarítani.

A „Magyar Háziasszony”
kiadóhivatala Budapest, nagy-korona-utca 20. sz.

II. A magyar háziasszonyok naptára.

1888. évre a legértelmesebb naptár. Ára fűzve 1 frt, díszkötésben 2 frt, ajánlott küldéssel 20 krral több. Megrendelések legzélszerűbben postautalványnyal a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalához: Budapest, V. ker. nagy korona-utca 20. sz. küldendők. 1-3

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS!

A jövő január 1-én új előfizetést nyitunk a

MAGYAR MERCUR

czimű közlönyre

A MAGYAR MERCUR tíz éves fennállása és különösen az utóbbi időben példátlanul gyors elterjedése azt bizonyítja, hogy e közlöny a magyar olvasó közönség kívánságait és igényeit nemcsak megériette, hanem azokat teljes mértékben kielégíteni is tudja.

A MAGYAR MERCUR jövőre is, mint eddig, a magyar töképezés közönség független közlönyre leendő, mely feladatának fogja ismerni, tárgyilagos tájékoztatást nyújtani az értékpiacon minden mozzanatáról.

Igyekeznünk fogunk állandó rovatainkat gyarapítani és a lap kiállítása körül is szélszerűen mutatkozó intézkedéseket életbe léptetni. Sorsolási értesítők tartalmaság és pontosság tekintetében mi kívánni valót sem enged és bátran állíthatjuk, hogy már e tekintetben is a MAGYAR MERCUR fölülegessé tesz minden más hasonló értesítőt. Minden huzásnál nemcsak a megtartott huzás eredményét közöljük, hanem rendszeresen a htaralékok kimutatását is, a mivel jó szolgálatokat váltunk teenni olvasóinknak.

A szerkesztő üzenetek rovataiban előfizetőinknek ingyenes információt adunk minden hozzánk intézett kérdésben; ugyanitt adjuk meg a választ a sorsjegyek huzásainak reviziójára vonatkozólag.

A biztosítási rovataban feladatunk tisztán a közönség érdekeit megóvni. Ez okból felvilágosító közleményeken kívül köszéggel adunk magánértesítést is bármely biztosítási kérdésben, az üzenetek rovataban pedig konkrét kérdésekre adunk választ.

Egyéb rovatainkon kívül, a melyekben a pénz- és értékpiacon újdonságait és vasuti ügyeket tárgyalunk, rendszeresen egy-egy nagyobb cikket is közlünk. A tőzsdéi viszonyokat szintén külön ezikkben méltatjuk.

Daczára a lap tartalmi gyarapodásának az előfizetési ár marad a régi.

Előfizetési feltételek

Budapesten házhoz hordva vagy vidékr postán küldve

Egész évre 2 frt.

A Magyar Mercur

szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Hatvani-utca 15.

FIGYELMEZTETÉS! Azon tisztelt előfizetőinket, a kiknek előfizetési ideje közelebb lejár, tisztelettel felkérjük előfizetéseik megújítására, nehogy a lap szétküldésében késedelem álljon be.

(2-3.)

A MAGYAR MERCUR kiadóhivatala.